

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин, д.е.н., професор

 Петро МАКАРЕНКО

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Економіка

освітньо-професійна програма Інформаційні управляючі системи
спеціальність 126 Інформаційні системи та технології
галузь знань 12 Інформаційні технології
освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2022-2023 н.р.

Робоча програма «Економіка» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Інформаційні управляючі системи спеціальності 126 Інформаційні системи та технології

Мова викладання: державна

Розробник: Дивнич Ольга, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент
«30» серпня 2021 року (Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Протокол від «30» серпня 2021 року № 1

Затверджено завідувачем кафедри
«30» серпня 2021 р. № 1 (Петро МАКАРЕНКО)

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Інформаційні управляючі системи
«30» серпня 2021 р. № 1 (Олена КОПШИНСЬКА)

Схвалено НМР спеціальності «Інформаційні системи та технології»

 (Олена КОПШИНСЬКА)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 126ІСТ_бд_2021[1]стн
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова
Рік навчання (шифр курсу)	2 (126ІСТ_бд_2021[1]стн)
Семестр	3
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	залік

2. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо національної економіки та господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування розуміння сутності, концепцій, підходів і критеріїв до визначення економічного зростання, інноваційної та інвестиційної діяльності, економічної політики держави та її ефективності, пояснення процесів, які відбуваються в державі; формування знань щодо організаційно-економічних та правових форм підприємств і основних особливостей їх функціонування, ознайомлення з господарськими процесами, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; формування практичних навичок по формуванню та використанню ресурсного потенціалу підприємства; вивчення особливостей формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства; оволодіння методикою оцінки фінансово-економічного стану підприємства.

Компетентності:

загальні:

КЗ 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ 6. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові):

КС 5. Здатність оцінювати та враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори на всіх етапах життєвого циклу інфокомунікаційних систем.

КС 9. Здатність розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції.

Програмні результати навчання:

ПР 11. Демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміння оцінювати економічну ефективність їх впровадження.

ПР 1.1. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

Методи навчання:

- за джерелом знань:

МН 1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення;

МН 2 – наочні методи: демонстрування; спостереження;

МН 3 – практичні методи: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату (доповіді);

- за ступенем керівництва:

МНСР 1 – методи самостійної роботи вдома: усні та письмові домашні завдання; завдання самостійної роботи;

МНСР2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв’язування задач; виконання практичних завдань.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

МСМ1 – методи формування пізнавальних інтересів: навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;

МСМ 2 – методи стимулювання і мотивації обов’язку і відповідальності: роз’яснення мети навчального предмета; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження

Інноваційні методи навчання:

МНІ3 – інтерактивні методи: дискусії, диспути; мозковий штурм

МНІ 4 – комп’ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економічне зростання та циклічний розвиток економіки

Зміст і типи економічного зростання. Основні фактори економічного зростання. Нагромадження й інвестиції та їх роль в економічному зростанні.

Теорії й моделі економічного зростання.

Циклічність як форма економічного розвитку. Економічні кризи. Види циклічних коливань ринкової економіки та їх причини. Особливості економічних циклів на сучасному етапі розвитку економіки, її антициклічне регулювання. Криза недовиробництва в Україні.

Зайнятість і безробіття в економічному циклі. Види й рівні зайнятості та безробіття.

Вплив циклічності на зайнятість населення та інфляційні процеси. Закон Оукена. Взаємозв’язок динаміки зайнятості й рівня інфляції. Крива Філіпса. Антициклічна політика держави й соціальний захист населення

Тема 2. Регулювання національної економіки

Сутність, мета й об’єкти макроекономічного регулювання. Закон пропорційного розвитку макроекономіки. Макроекономічний регулятор як суспільний спосіб організації та впорядкування національної економіки. Типи макроекономічних регуляторів.

Ринковий механізм забезпечення макроекономічної рівноваги.

Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва та його функції.

Регульовальні функції держави в ринковій економіці. Основні напрями й методи державного регулювання економіки. Об’єктивна необхідність і проблеми поєднання ринкових і державних важелів регулювання національної економіки. Основні концепції й моделі державного регулювання економіки.

Проблеми формування механізму господарювання в Україні на сучасному етапі.

Тема 3. Теорії підприємств і основи підприємництва

Сутність підприємництва як форми господарювання підприємств. Ознаки підприємництва. Принципи підприємництва. Суб’єкти підприємництва.

Види підприємств залежно від форм власності. Види підприємств залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду. Види підприємств залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу. Види підприємств залежно від правового статусу та форми господарювання. Види підприємств за територіальним підпорядкуванням. Види підприємств залежно від структури виробництва.

Класифікація господарських товариств та особливості їх функціонування.

Державне (комунальне) господарське об’єднання. Асоціація. Корпорація. Консорціум. Концерн. Інші форми об’єднань підприємств.

Тема 4. Ринок і продукція

Сутність та функції ринку. Ринок чистої конкуренції. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок. Ринок чистої монополії. Умови, необхідні для здійснення обміну. Суб’єкти товарного ринку. Організаційно-економічні умови функціонування товарного ринку. Чинники, що визначають роль товарного ринку.

Інфраструктура товарних ринків. Функції інфраструктури товарного ринку. Елементи інфраструктури товарного ринку.

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура» та «асортимент» продукції, що

виробляється, «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства». Характеристика видів продукції. Товарна політика підприємства і механізм її здійснення.

Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони.

Показники якості продукції. Методи визначення якості продукції. Стандартизація та сертифікація продукції.

Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Сутність понять «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Основні завдання управління трудовими ресурсами на підприємстві. Структура персоналу підприємства. Показники наявності та руху персоналу. Кадрова політика підприємства. Продуктивність праці та класифікація чинників, що на неї впливають.

Сутність, функції та принципи заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок і окладів окремих працівників. Форми мотивації праці робітників. Форми та системи преміювання на підприємстві. Методи планування фонду оплати праці. Методика нормування витрат праці на підприємстві. Методичні інструменти аналізу чисельності працівників та фонду оплати праці підприємства. Поняття «гнучкого тарифу». Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності.

Зміст плану з праці та порядок його розробки. Планування потреб підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання.

Тема 6. Капітал підприємства

Сутність та види капіталу. Сутність авансованого та власного капіталу підприємства. Поняття та класифікація основних засобів. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Показники економічної ефективності використання основних засобів. Функціональна роль матеріально-речових елементів основних виробничих фондів. Методика визначення суми амортизації основних фондів. Відтворення основних засобів підприємства, умови та форми здійснення.

Сутність, склад та структура оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів.

Нематеріальні ресурси і активи підприємства. Вимоги до документального оформлення нематеріальних активів. Ефект від використання нематеріальних активів.

Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність

Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Мета та завдання інвестиційної діяльності. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності. Реальні інвестиції. Фінансові інвестиції. Напрями фінансових інвестицій підприємства. Прямі та непрямі інвестиції. Приватні та державні інвестиції. Іноземні інвестиції.

Виробничі інвестиції (капітальні вкладення). Відтворювальна та технологічна структура капітальних вкладень. Класифікація капітальних вкладень за призначенням, за способом здійснення будівельно-монтажних робіт, за джерелами фінансування, за формою власності. Абсолютна та порівняльна ефективність капітальних вкладень.

Сутність та види інновацій. Локальні та глобальні інновації. Інноваційний продукт. Вимоги до інноваційної продукції.

Інноваційні процеси та джерела їх формування. Стадії інноваційного процесу. Логічні форми інноваційного процесу.

Сутність інноваційної діяльності, суб'єкти й об'єкти. Види ефективності інноваційної діяльності. Сумарний економічний ефект від реалізації інноваційної діяльності. Вартісна оцінка результатів від впровадження інноваційних проектів.

Сутність науково-технічного прогресу, його форми та напрями. Оцінка економічної ефективності НТП.

Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика

Логістичний підхід до управління ресурсами підприємства. Мета, завдання та функції логістичної діяльності. Різновиди логістики. Матеріальний потік та його різновиди. Показники матеріального потоку. Матеріально-технічне забезпечення виробництва: сутність, форми, системи. Обчислення потреби у матеріалах. Регулювання та формування запасів. Методика визначення оптимальної партії поставки ресурсів.

Внутрішньовиробничі логістичні системи. Управління матеріальним потоками. Системи планування виробничих ресурсів.

Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Загальна характеристика витрат підприємства та їх класифікація. Поняття собівартості продукції. Індивідуальна собівартість. Галузева собівартість. Нормативна собівартість. Планова собівартість продукції. Фактична собівартість. Кошторисна собівартість. Цехова собівартість.

Планування собівартості продукції. Статті та елементи калькуляції собівартості продукції. Методи калькулювання собівартості продукції. Склад витрат виробництва та обігу, що включаються у собівартість продукції. Витрати, що не включаються у собівартість продукції.

Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Шляхи зниження собівартості продукції.

Тема 10. Товарна та цінова політика підприємств

Товарна політика підприємства: поняття та складові. Товарні стратегії та їх зміст. Життєвий цикл товару. Види життєвих циклів товару. Формування асортименту товарів та управління ним.

Поняття бренду. Технологія його створення та розвитку. Імідж товару на ринку та інструменти його створення: торговельна марка, упаковка, маркування та кодування товару, реклама, перед- та після продажний сервіс.

Ціна на продукцію (послуги): сутність, функції, аналіз ціноутворюючих чинників. Загальні та специфічні чинники ціноутворення. Характеристика основних видів цін. Роль держави у процесі ціноутворення.

Ціноутворення: поняття та методи ціноутворення. Технологія розробки та обґрунтування цінової стратегії підприємства.

Цінова політика підприємства: сутність, пріоритетність у ринковій економіці. Різновиди цінової політики. Види цінової диференціації. Нормативно-правова база ціноутворення в Україні.

Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Система оцінки обсягів продукції. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства.

Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства. Механізм формування доходів від операційної діяльності. Цінова політика як чинник формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. Аналіз напрямів забезпечення ефективної цінової політики. Характеристика ціноутворюючих чинників.

Планування доходів підприємства: поняття, завдання, етапи, методи. Особливості формування доходів від операційної діяльності в аграрному виробництві. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Сутність, функції та значення прибутку. Джерела утворення прибутку та його розподіл. Механізм формування та використання чистого прибутку підприємства у взаємозв'язку з основними видами його діяльності. Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства.

Тема 12. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

Поняття і види ефективності. Критерій ефективності. Мультиплікаційна ефективність діяльності підприємства. Система показників для оцінки ефективності виробництва. Вимірювання ефективності застосовуваних і споживаних ресурсів підприємства. Чинники зростання ефективності. Класифікація і суттєва характеристика зростання ефективності виробництва. Сучасні напрямки ефективного використання окремих видів виробничих ресурсів та ефективності господарювання.

Конкурентоспроможність продукції та її оцінка. Економічна суть якості продукції. Споживча вартість і технічний рівень. Показники якості окремих видів і всієї сукупності продукції, методика їх обчислення.

Система забезпечення конкурентоспроможності продукції (послуг). Управління конкурентоспроможністю підприємства.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	Денна форма (126ІСТ_бд_2021[1]стн)			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Економічне зростання та циклічний розвиток економіки	9		2	7
Тема 2. Регулювання національної економіки	10	2	2	6
Тема 3. Теорії підприємств і основи підприємництва	11	2	2	7
Тема 4. Ринок і продукція	10	2	2	6
Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	9		2	7
Тема 6. Капітал підприємства	11	2	2	7
Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність	11	2	2	7
Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	8		2	6
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	11	2	2	7
Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	8		2	6
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	11	2	2	7
Тема 12. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	11	2	2	7
Усього годин	120	16	24	80

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма (126ІСТ_бд_2021[1]стн)
Тема 1. Економічне зростання та циклічний розвиток економіки	2
Тема 2. Регулювання національної економіки	2
Тема 3. Теорії підприємств і основи підприємництва	2
Тема 4. Ринок і продукція	2
Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
Тема 6. Капітал підприємства	2
Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність	2
Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	2
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2
Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	2
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2
Тема 12. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	2
Разом	24

5. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма (126ІСТ_бд_2021[1]стн)
Тема 1. Економічне зростання та циклічний розвиток економіки	7
Тема 2. Регулювання національної економіки	6
Тема 3. Теорії підприємств і основи підприємництва	7
Тема 4. Ринок і продукція	6
Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	7
Тема 6. Капітал підприємства	7

Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність	7
Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	6
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	7
Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	6
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	7
Тема 12. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	7
Разом	80

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти не передбачена.

7. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 11. Демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміння оцінювати економічну ефективність їх впровадження	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи.
ПР 1.1. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти (126ІСТ_бд_2021|1|стн)

Тема занять	Програмні результати навчання		Разом
	ПР 11	ПР 1.1	
Тема 1. Економічне зростання та циклічний розвиток економіки	+	+	2
Тема 2. Регулювання національної економіки	+	+	2
Тема 3. Теорії підприємств і основи підприємництва	+	+	2
Тема 4. Ринок і продукція	+	+	2
Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	+	+	2
Тема 6. Капітал підприємства	+	+	2
Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність	+	+	2
Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	+	+	2
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	+	+	2
Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	+	+	2
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	+	+	2
Тема 12. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	+	+	2
Разом	12	12	24
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	50	50	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	30	30	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 11. Демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміння оцінювати економічну ефективність їх впровадження	50	50	30
ПР 1.1. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

8. Форми оцінювання результатів навчання

Для освітньо-професійної програми Інформаційні управляючі системи спеціальності 126 Інформаційні системи та технології (126ІСТ_бд_2021[1]стн):

Програмні результати навчання	Форми контролю								Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях		розв'язування тестів		Підготовка доповіді		Виконання завдань сам. роб.			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 11. Демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміння оцінювати економічну ефективність їх впровадження	14	24	7	12	5	8	4	6	30	50
ПРН 1. Володіти принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень, які дають змогу раціонально використовувати наявні ресурси в умовах невизначеності	15	24	7	12	5	8	3	6	30	50
Разом	29	48	14	24	10	16	7	12	60	100

Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти (126ІСТ_бд_2021[1]стн):

– виконання вправ на практичних заняттях (0-4 бали):

0 балів – відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання;

1-2 бал – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень;

3 бали: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів;

4 бали – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень.

– розв'язування тестів (0-2 бали). 0 балів – понад 90% відповідей невірні; 1 бал вірні 60 – 70 % відповідей; 2 бали – вірні понад 70 % відповідей.

– підготовка доповіді (0-8 бали) – здобувач готує доповідь за темою заняття або за підбирає тематику самостійно, враховуючи предмет дисципліни. Бали виставляються в залежності від змістовного наповнення доповіді. Не більше двох доповідей протягом вивчення дисципліни.

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 1 бали):

0 балів – завдання не виконані чи не відповідають результатам навчання;

1 бал – за виконання глосарію за термінами теми, розв'язування тестів на практичному занятті, що повністю розкриває засвоєний результат навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є залік.

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Для освітньо-професійної програми Інформаційні управляючі системи спеціальності 126 Інформаційні системи та технології (126ICT бд 2021[1]стн):

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	підготовка доповіді	виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Економічне зростання та циклічний розвиток економіки	4	2	8	1	7
Тема 2. Регулювання національної економіки	4	2		1	7
Тема 3. Теорії підприємств і основи підприємництва	4	2		1	7
Тема 4. Ринок і продукція	4	2		1	15
Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	4	2		1	7
Тема 6. Капітал підприємства	4	2		1	7
Тема 7. Інвестиції та інноваційна діяльність	4	2		1	7
Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	4	2		1	7
Тема 9. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	4	2		1	7

Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	4	2	8	1	7
Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	4	2		1	15
Тема 12. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	4	2		1	7
Разом	48	24	16	12	100

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Потреба відсутня.

11. Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін.; за ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха. - 4-те вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2020. 648 с.
2. Андреева Л.О., Болтянська Л.О., Лисак О.І. Практикум з економіки підприємства. Мелітополь, ТДАТУ, 2018. 246 с.
3. Бандурка О.М., Ковальов Є.В, Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. За заг.ред. О.М. Бандурки. Х.: ХНУВС. 2017. 192 с.
4. Гальчинський А. С., Єщенко П. С. Економічна теорія: підручник. Київ: Вища школа, 2017. 503 с.
5. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2-е вид.. 2019. 304 с.
6. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка: навч. посіб. / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Телігчук та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 298 с.
7. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. Вид. 6-те, перероб. і доп. Київ: Знання-Прес, 2017. 719 с.
8. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
9. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
10. Основи економічної теорії: підруч. / А. А. Чухно, П. С. Єщенко, Г. Н. Климко та ін.; за ред. А. А. Чухна. Київ: Вища школа, 2017. 606 с.
11. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2018. 304 с.
12. Туренко А.М., Дмитрієв І.А., Іванілов О.С., Шевченко І.Ю. Словник економіста та підприємця. Харків : ХНАДУ, 2018. 340 с.
13. Юрченко Н.Б., Кравчук Р.С., Запужляк І.Б., Василик І.І. Економіка підприємства: навч. посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
14. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов.. Київ: Ліра-К, 2020. 596 с.

Допоміжні

1. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

2. Базилінська О. Я. Макроекономіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, випр. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 442 с.
3. Дивнич А. В., Дивнич О. Д. Упущенная выгода субъектов хозяйствования вследствие невыполнения обязательств по ресурсному обеспечению в условиях кризиса. *Современные тенденции и перспективы развития национальных экономик в условиях вызовов мировой пандемии: сборник трудов Международной научно-практической конференции* (22 сент. 2020 г., Евразийский нац. ун-т им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан). Нур-Султан: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2020. С. 27 – 30.
4. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120.
5. Дивнич О. Д. Формальні методи оцінки ефективності проектних рішень. Науковий вісник Херсонського державного університету: Вип. 6. Ч. 2. Економічні науки. 2014. С. 155 – 158.
6. Дивнич О. Д., Бондаренко М. Ф., Субота Н. В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 2019. С. 119 – 126.
7. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Застосування функціонально-вартісного аналізу при обґрунтуванні проектних рішень. *Наукові розробки, передові технології, інновації: збірник наукових праць та тез наукових доповідей за Матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції* (6-8 травня 2017 р., Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку, м. Київ). Київ: НДІСР, 2017. С. 418 – 421.
8. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Інновації в рослинництві та джерела їх фінансування. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 5(167). С. 184 – 192.
9. Дивнич О. Д., Фролова І. І., Кожара Є. О. Капітальні інвестиції у ресурсному забезпеченні сільськогосподарських підприємств України. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства: Соціально-гуманітарний вісник*, 25 листопада 2020 р. Вип. 36., 2020. С. 123 – 125.
10. Дивнич О. Д., Черкасов О. О. Стратегічні напрями відтворення основних засобів у сільському господарстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 224 – 228.
11. Дивнич О. Д. Тенденції ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 279 – 285.
12. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства: навч. посіб. для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
13. Економічна теорія: політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., перероблене і доповнене. Київ: Знання, 2014. 710 с.
14. Економічна теорія: практикум для студентів неекономічних спеціальностей: навч. посіб. / Базилевич В.Д. та ін.. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2016. 160 с.
15. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
16. Кулик Т.П. Організація, планування і управління виробництвом: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 232 с.
17. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чаплек Н. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. Львів: ЛьВДУВС, 2019. 276 с.
18. Мочерний С. В., Устенко О. А. Основи економічної теорії: навч. посіб. Вид. 3-тє вид., стер. Київ: Академія, 2018. 502 с.
19. Проданова І. І, Данилейчук Р. Б. Національна економіка: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. 198 с.
20. Проектний аналіз: навч. посіб. / Н. Й. Басюркіна та ін.; за ред. В. А. Карпова. Київ: Кондор, 2019. 324 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.

4. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.

6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.

7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.

8. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.

9. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.

11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.

12. Мережа бізнес-інформації. URL: <https://bin.ua>. 13. Інформаційний бізнес-портал «LIGA online», «Ліга. Бізнес». URL: <https://biz.liga.net>. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАА

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

14. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств» № 630 (630-2002-п) від 16.05.2002). URL: <http://uazakon.com/big/text1406/pg1.htm>.